

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limbi și Literaturi Romane
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii	Nivel licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limbă și literatură portugheză A / Licențiat în filologie

2. Date despre disciplină

Date despre disciplina									
2.1 Denumirea disciplinei			LLB5123 Curs opțional 5 de limbă și literatură portugheză (în limba portugheză) C1: Varietăți ale Limbii Portugheze C2: Literatură Braziliană						
2.2 Titularul activităților de curs				C1: Lect. dr. Veronica Manole C2: Lect. dr. Cristina Petrescu					
2.3 Titularul activităților de seminar				C1: Lect. dr. Veronica Manole C2: Lect. dr. Cristina Petrescu					
2.4 Anul de studiu	3	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS	
							Obligativitate	Opțional	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	98				
3.8 Total ore pe semestru	154				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Sală de curs
5.2 de desfășurare a seminarului	Sală de seminar; prezența la seminar - 75%

6. Competențe specifice acumulate

CURS 1

Competențe profesionale	C3.1 Descrierea sistemului fonetic, lexical și gramatical al limbii portugheze (A) și definirea conceptelor lingvistice de baza specifice limbii portugheze, varietatea braziliană (A). C3.2 Explicarea clasificărilor morfologice, sintactice, semantice, pragmatice și analizarea discursurilor orale și scrise în limba portugheză (A), utilizând aparatul conceptual al lingvisticii. C3.3 Producerea de texte scrise și orale la nivel C1 coerente, corecte și fluente, adaptate contextului și domeniului de interes.
Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

CURS 2

Competențe profesionale	C4.1 Identificarea și prezentarea particularităților curentelor literare studiate și plasarea corespunzătoare a acestora în contextul cultural brazilian C4.2 Recunoașterea amprenteii estetice și a tematicii abordate de autorii studiați C4.3 Aplicarea corespunzătoare a conceptelor teoretice asimilate și a limbajului specific C4.4 Analizarea eficientă a unui text literar brazilian, prin suprapunerea cadrului teoretic și metodologic cu reflecția personală și creativitatea C4.5 Utilizarea competenței a cunoștințelor dobândite și corelarea acestora cu alte domenii ale cunoașterii C4.6 Dezvoltarea autonomiei intelectuale și a capacității critice
Competențe transversale	CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbi și literaturi în deplină concordanță cu etica profesională. CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice. CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

CURS 1

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul prezintă varietatea braziliană a limbii portugheze. Sunt abordate aspecte fonetice, morfologice, sintactice și lexicale, cu obiectivul de a familiariza studenții cu manifestările limbii portugheze din spațiul brazilian. Având în vedere că Brazilia este de departe țara cu cei mai mulți vorbitori de limbă portugheză (statisticile actuale indică peste 200 de milioane de vorbitori), considerăm că familiarizarea studenților cu specificitățile portughezei braziliene este esențială orice absolvent de filologie portugheză.
7.2 Obiectivele specifice	1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>) - prezentarea sistematică a principalelor particularități ale portughezei braziliene - cunoașterea activă a domeniului, prin evidențierea evoluției portughezei braziliene pornind de la portugheza din Portugalia, cu asimilarea influențelor limbilor indigene și ale celor africane, ajungând la forma actuală la limbajul colocvial și la variațiile lingvistice din diferitele regiuni braziliene 2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>) - consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet.

	3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>) - utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale Portugaliei, Braziliei și Africii, cursuri de cultură și civilizație portugheză, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc. - consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DVD 4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională</i>) - dezvoltarea cunoștințelor privind cultura și civilizația Portugaliei și a spațiului lusofon - dezvoltarea gândirii critice și a interesului pentru domeniu

CURS 2

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Acest curs își propune realizarea unei incursiuni ample în spațiul literar brazilian prin prezentarea și analiza numeroaselor genuri literare cultivate de-a lungul ultimelor cinci secole. Pentru o cunoaștere globală și, în același timp, sistematizată a literaturii braziliene, cursul va debuta cu literatura posterioară actului de naștere al Braziliei, <i>A carta de Pêro Vaz de Caminha</i>, și va continua cu prezentarea principalelor curente literare și ilustrarea acestora prin prisma operelor fundamentale ale câtorva dintre marii autori brazilieni: José de Alencar, Machado de Assis, Lima Barreto, Érico Veríssimo și Jorge Amado. Cursul se va încheia cu prezentarea literaturii ulterioare „Generației din '45” și cu analiza operelor celor pe care Luciana Stegagno-Picchio îi numește, datorită intenționalității stilistice clare și transparente, „ultimii clasici printre prozatorii brazilieni de azi”: Clarice Lispector și Guimarães Rosa.
7.2 Obiectivele specifice	1. Cunoaștere și înțelegere (<i>cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei</i>) - predarea și consolidarea noțiunilor de teorie și critică literară. - consolidarea deprinderilor de analizare a textului literar, de interpretare a acestuia. - cunoașterea operelor și a biografiei autorilor brazilieni 2. Explicare și interpretare (<i>explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei</i>) - consolidarea algoritmilor de elaborare a unor prezentări orale și scrise pe baza fișelor de lucru, a studiului individual în bibliotecă și cu consultarea unor surse corecte și moderne de informare existente pe Internet. - analiza de text - aplicarea modelelor teoretice la interpretarea textelor 3. Instrumental-aplicative (<i>proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare</i>) - utilizarea tehnicilor și instrumentelor de lucru adecvate: istorii ale literaturii braziliene, biografii, enciclopedii, dicționare, CD-DVD, Internet etc. - consolidarea deprinderilor de documentare: cărți, fișe de lucru, Internet, CD/DVD - consolidarea deprinderilor de lectură critică 4. Atitudinale (<i>manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în</i>

	<i>activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională)</i> - stimularea curiozității intelectuale, a dorinței și abilității de a apela la interdisciplinaritate, interculturalitate. - consolidarea și fixarea deprinderilor de cercetare științifică (redactare de eseuri, comunicări științifice) - valorificarea creativă a propriului potențial în activitățile științifice

8. Conținuturi

8.1 Curs 1 – Varietăți ale Limbii Portugheze	Metode de predare	Observații
Curs 1. Evoluția portughezei din Brazilia: diacronie și sincronie.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 2. Portugheza din Brazilia: particularități fonetice și fonologice.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 3. Portugheza din Brazilia: particularități lexicale I.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 4. Portugheza din Brazilia: particularități lexicale II	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 5. Portugheza din Brazilia: particularități morfologice.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 6. Portugheza din Brazilia: particularități sintactice.	Prezentare expozitivă (prelegere), explicația, dialogul	
Curs 7. Colocviu		
Bibliografie Araújo Carreira, Maria Helena & Maryvone Boudoy, <i>Le portugais du Portugal et du Brésil de A à Z: Grammaire, conjugaison et difficultés</i> , Paris, Hatier, 2013. Bechara, Evanildo, <i>Moderna Gramática Portuguesa</i> , 37 ^a edição, Rio de Janeiro, Nova Fronteira/Lucerna, 2009. Castilho, Ataliba de, <i>Nova Gramática do Português Brasileiro</i> , São Paulo, Contexto, 2010. Moura Neves, Maria Helena de, <i>Gramática de Usos do Português</i> , 2 ^a edição, São Paulo, UNESP, 2011. Silva Neto, Serafim da, <i>Introdução ao estudo da língua portuguesa no Brasil</i> , 5 ^a edição, Rio de Janeiro/Brasília, Presença : Instituto Nacional do Livro. Fundação Nacional Pró-Memória.		
8.2 Seminar 1	Metode de predare	Observații
Seminar 1. Portugheza din Brazilia: aspecte sociolingvistice.	Dialogul, explicația, analiza lingvistică de text, participarea activă	
Seminar 2. Analiză de materiale audio și exerciții: particularități fonetice și fonologice ale portughezei din Brazilia.	Dialogul, explicația, analiza lingvistică de text, participarea activă	
Seminar 3. Analiză de text și exerciții: particularități lexicale ale portughezei din Brazilia I.	Dialogul, explicația, analiza lingvistică de text, participarea activă	
Seminar 4. Analiză de text și exerciții: particularități lexicale ale portughezei din Brazilia II.	Dialogul, explicația, analiza lingvistică de text, participarea activă	
Seminar 5. Analiză de text și exerciții: particularități morfologice ale portughezei din Brazilia.	Dialogul, explicația, analiza lingvistică de text, participarea activă	
Seminar 6. Analiză de text și exerciții: particularități sintactice ale portughezei din Brazilia.	Dialogul, explicația, analiza lingvistică de text, participarea activă	

Seminar 7. Evaluare – probă scrisă		
Bibliografie Mattos e Silva, Rosa Virgínia, „História sociolinguística do Português do Brasil”. In Eduardo Buzaglo Paiva Raposo <i>et al</i> (coord.) <i>Gramática do Português</i> , vol. 1, Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, p. 145-156. Kickhöfel Alves, Ubiratã <i>et al</i> , <i>Curtindo os Sons do Brasil</i> , Lisboa, Lidel, 2017. Cristófaros Silva, Thaís, <i>Fonética e Fonologia do Português</i> , 10 ^a edição, São, Paulo, Contexto, 1999. Coimbra, Isabel, Mata Coimbra, Olga, Bião Oberg, Lamartine, <i>Gramática Ativa – Português do Brasil</i> , 2 vols, Lisboa, Lidel, 2012. Ilari, Rodolfo, <i>Introdução ao Estudo do Léxico. Brincando com as Palavras</i> . São Paulo, Contexto, 2002.		
8.3 Curs 2 – Literatură Braziliană	Metode de predare	Observații
Curs 1. Conceptul de literatură braziliană. De la perioada colonială (sec. XVI-XVIII) la marele Romanticism brazilian.	Prezentare expozitivă (prelegere), analiză și interpretare de text, discuții	
Curs 2. Realismul, Naturalismul, Parnasianismul și Simbolismul. Machado de Assis, Raimundo Correia, Olavo Bilac, João da Cruz e Sousa, Aluísio Azevedo, Raul Pompéia.	Prezentare expozitivă (prelegere), analiză și interpretare de text, discuții	
Curs 3. Pre-modernismul și poezia modernistă- anii avangardei. Manifestele. Oswald de Andrade, Mário de Andrade și Manuel Bandeira. A doua generație modernistă: Carlos Drummond de Andrade, Cecília Meireles, Vinícius de Moraes, Murilo Mendes.	Prezentare expozitivă (prelegere), analiză și interpretare de text, discuții	
Curs 4. ”Cele două căi” ale prozei moderniste braziliene.	Prezentare expozitivă (prelegere), analiză și interpretare de text, discuții	
Curs 5. Romanul din Nordest. José Américo de Almeida, Rachel de Queiroz, Jorge Amado, José Lins de Rego și Graciliano Ramos.	Prezentare expozitivă (prelegere), analiză și interpretare de text, discuții	
Curs 6. ”Generația din ’45” și literatura braziliană din 1945 până astăzi.	Prezentare expozitivă (prelegere), analiză și interpretare de text, discuții	
Curs 7. Colocviu		
Bibliografie Carvalho, Max de, <i>La poésie du Brésil . Anthologie bilingue du XVIe au XXe siècle</i> , Paris, Chandeigne, 2012. Novăceanu, Darie (trad.), <i>Antologia poeziei braziliene</i> , București, Editura Univers, 1970. Olinto, Antonio, <i>Scurtă istorie a literaturii braziliene</i> , București, ALLFA, 1997. Oliveira, Vera Lúcia de, <i>Poesia, mito e história no Modernismo Brasileiro</i> , São Paulo, Editora UNESP, 2001. Picchio, Luciana Stegagno, <i>Literatura braziliană</i> , București, Univers, 1986.		
8.4 Seminar 2	Metode de predare	Observații
Seminar 1. José de Alencar, <i>Iracema</i> .	Expunere, explicație, dialog	
Seminar 2. Machado de Assis, <i>Dom Casmurro</i> .	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 3. Lima Barreto, <i>Triste Fim de Policarpo Quaresma</i> .	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 4. Poezie modernistă braziliană: selecție de texte.	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 5. Jorge Amado, <i>Gabriela, cravo e canela</i> .	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	

Seminar 6. Clarice Lispector, <i>Amor</i> și João Guimarães Rosa, <i>A terceira margem do rio</i> .	Expunere, explicație, analiză și interpretare de text, discuții	
Seminar 7. Evaluare – colocviu		
Bibliografie: Alencar, José de, <i>Iracema</i> , Forte da Casa, Clássica Editora, 2021. Amado, Jorge, <i>Gabriela, Cravo e Canela</i> , Alfragide, Leya, 2018. Assis, Machado de, <i>Dom Casmurro</i> , Alfragide, Leya, 2021. Barreto, Lima, <i>Triste fim de Policarpo Quaresma</i> , Lisboa, Penguin Clássicos, 2017. Carvalho, Max de, <i>La poésie du Brésil. Anthologie bilingue du XVIe au XXe siècle</i> , Paris, Chandeigne, 2012. Lispector, Clarice, <i>Todos os Contos</i> , Lisboa, Relógio D'Água, 2016. Novăceanu, Darie (trad.), <i>Antologia poeziei braziliene</i> , București, Editura Univers, 1970. Olinto, Antonio, <i>Scurtă istorie a literaturii braziliene</i> , București, ALLFA, 1997. Oliveira, Vera Lúcia de, <i>Poesia, mito e história no Modernismo Brasileiro</i> , São Paulo, Editora UNESP, 2001. Picchio, Luciana Stegagno, <i>Literatura braziliană</i> , București, Univers, 1986. Rosa, João Guimarães, <i>Primeiras Estórias</i> , Lisboa, Tinta da China, 2022.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu SC Best Trad SRL, SC Sistemic Trad SRL, Emerson SRL, SC Cartea Ardeleana SRL, SC Genpact Romania SRL.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.1 Curs 1	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Colocviu-2 ore; note de la 1 la 10	40%
10.2 Seminar 1	- cunoașterea și înțelegerea noțiunilor explicate la curs și consolidate la seminar - abilitatea de aplicare în analiză a noțiunilor studiate la curs - rezolvarea corectă a exercițiilor din cadrul seminariilor și a verificării finale Barem: fiecare subiect este notat de la 1 la 10 pentru greșeli de ortografie se scad 0,05 pentru greșeli gramaticale și de lexic se scad 0,10 frauda la examen se pedepsește cu nota 1	Verificare-probă scrisă (2 ore; note de la 1 la 10), în ultima oră de seminar; studenții vor primi spre rezolvare exclusiv exerciții practice, conform modelelor rezolvate în cadrul seminarului	10%
10.4 Curs 2	- cunoașterea și înțelegerea teoriei predate în cadrul cursului - cunoașterea bibliografiei	Colocviu-2 ore; note de la 1 la 10	40%

10.5 Seminar 2	- Criteriul principal după care se va face evaluarea este gradul de înțelegere de către studenți a fenomenelor literare și culturale specifice literaturii braziliene, ca și nivelul cunoștințelor legate de conceptele fundamentale cu care operează fiecare din autorii studiați; - De asemenea, se va ține cont și de capacitatea studenților de a recunoaște aceste concepte și ideile recurente ale autorilor în textele studiate și de a interpreta adecvat textele respective - Activitatea susținută și adecvată la ore va permite adăugarea unui punct la nota finală (firește, dacă aceasta nu este deja 10). - Frauda de orice fel va fi notată cu 1.	Colocviu Pentru stabilirea notei finale la acest seminar, notei obținute la colocviu i se va adăuga un punct pentru activitatea susținută și adecvată la ore de-a lungul semestrului.	10%

10.6 Standard minim de performanță

CURS 1:

- Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect.
- Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat.
- Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului.

CURS 2:

- Studentul cunoaște care sunt principalele concepte, le recunoaște și le definește corect.
- Limbajul de specialitate este simplu, dar corect utilizat.
- Studentul are o viziune de ansamblu asupra domeniului.
- Studentul a citit operele principale analizate.
- Minim nota 5 la fiecare din cele 2 cursuri care formează pachetul. În cazul în care una dintre componentele mediei este nepromovată, în sesiunea de restanțe studentul se prezintă la examinare doar la partea respectivă, celelalte componente fiind recunoscute.

Detalii organizatorice, gestionarea situațiilor excepționale:

Frauda sau tentativa de fraudă la examinare se sancționează cu nota 1 (unu).

Data completării 10.04.2024	Semnătura titularului de curs 1	Semnătura titularului de seminar 1	Semnătura titularului de curs 2	Semnătura titularului de seminar 2
Data avizării în departament 16.04.2024	Semnătura directorului de departament			

Data avizării la Decanat	Semnătura Prodecanului responsabil	Ștampila facultății